

Χρυσότομο και Παναθεσσαλονίκης
Μνημόνεον Αθηνών 1936

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΘΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΤΟΣ ΜΓ' 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1930 ΑΡΙΘ. 19

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

(Έμφασις του Μακ. Αρχιεπισκόπου
πρός την Ιεράν Σύνοδον της Ιεραρχίας).

Ο κ. Κυπριανός προέτεινε εκτός άλλων, και ο κ. Υπουργός εδέχθη όπως προστεθῆ εἰς τὸ 11 ἄρθρον μετὰ τὴν μετάφρασιν «περὶ τῆς τοιαύτης ἐκποίησης και περὶ τοῦ τιμήματος» ἢ φράσις «ἢ και τῆς διαθέσεως μόνον τῆς γοήσεως αὐτῶν ἀπλῶς».

Ο κ. Σ. Κρητικὸς δὲ κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀξιόπαινος ἢ προσπαθεῖ τὸ κ. Υπουργοῦ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς διάθεσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας τὸ ὅποτον ἔμενον ἐκκρεμὲς ἐπὶ τοσοῦτον. Ἀλλὰ, δυστυχῶς, λέγει, διὰ τοῦ νομοσχεδίου οἱ ἀκτῆμονες καλλιεργηταὶ οἱ ὅποιοι ἠλπίζον ὅτι αἱ μοναστηριακαὶ περιουσίαι θὰ περιήρχοντο μίαν ἡμέραν εἰς τὴν κυριότητά των ἔχασαν ἤδη πᾶσαν ἐλπίδα πραγματοποίησης τῆς ἐπιθυμίας των αὐτῆς. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων ἀλλὰ, δυστυχῶς, οἱ σκοποὶ τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας δὲν πρόκειται νὰ πραγματοποιηθοῦν, διότι πᾶς διαχειριστὴς τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας, εἴτε Τράπεζα εἶναι οὗτος, εἴτε οἰοσδήποτε ἄλλος ὀργανισμὸς, θὰ ἀποτιμήσουν τὴν περιουσίαν τὴν μοναστηριακὴν περισσότερο ἀφ' ὅσον πράγματι ἀξίζει, και ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας τὸ παράδειγμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἢ ὅποια διαχειρίσθη τὴν ἀνταλλάξιμον περιουσίαν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τὸ νομοσχέδιον θέτει τέρμα εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐλπίδας τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν και διὰ τοῦτο εἶμαι ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου και θὰ καταψηφίσω αὐτό.

Ο κ. Γ. Παναγροῦ παρατηρεῖ ὅτι ἐὰν πρόκειτο τὸ Κράτος ν' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τοῦ κλήρου θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ διαθέσῃ ὀλόκληρον τὴν κτηματικὴν περιουσίαν τῶν Μονῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ

Ἀγροτικοῦ νόμου ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων. Διεκήρυξα πάντοτε τὴν ἀρχὴν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν. Ἀλλὰ τὸ Κράτος εὐρίσκει εἰς τὴν ἀδυναμίαν ν' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τοῦ κλήρου. Καὶ ἐφ' ὅσον εὐρίσκει εἰς τὴν ἀδυναμίαν αὐτὴν δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν ν' ἀποστερήσωμεν τὴν κλήρον τῆς περιουσίας κατ' ἑν ἢ ἄλλο μὴν μάλιστα πλέον τοῦ ἡμῶσιν ἐκ μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπηλοτριώθη. Εὐρέθημεν ὅμως και πρὸ τῆς ἀνάγκης νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς ἀκτῆμονας αὐτοκαλλιεργητὰς και διὰ τοῦτο κατελήξαμεν εἰς μίαν συμβιβαστικὴν λύσιν. Θὰ ἐπιτελέσωμεν τὴν ἐκποίησιν ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν με μίαν ἐπιπλέον εἰσοδήσιον ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως, τὸκον 6οο και δεκάμισον δόσεις. Ἡ ἀποτίμησις θὰ γίνῃ ἡδυσμένη ὅπως εἶπεν ὁ κ. Κρητικὸς ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει δημοπρατίας. Προῶν λοιπὸν εἶναι διδομεν αὐτὰς τὰς εὐκολίας εἰς τοὺς ἀκτῆμονας καλλιεργητὰς παρέχομεν εἰς αὐτοὺς πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν.

Ο κ. Ο. Κυπριανός παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι οἱ ἀκτῆμονες καλλιεργηταὶ Καλλονῆς Λέσβου ἐξέφρασαν τὸν ἐνθουσιασμόν των διὰ τὴν μέριμναν τοῦ κ. Υπουργοῦ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ο κ. Γ. Παναγροῦ λέγει ὅτι ἡ μέριμνα αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν κατηγγέλη ὑπὸ τῆς δημαγωγίας ἐν Μυτιλήνῃ ὡς στρεφόμενη ἐναντίον τῶν αὐτοκαλλιεργητῶν. Ἐπαναλαμβάνω και τώρα ὅτι θὰ ἤμην εὐτυχῆς ἐὰν ἡδυνάμην νὰ ἐφαρμόσω τὸν ἀγροτικὸν νόμον εἰς τὸ σύνολον τῆς γεωργικῆς περιουσίας τῶν μονῶν. Ἡ μέριμνά μου αὐτὴ ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων με ἔθεσεν ἀντιμέτωπον τῆς Ἱεραρχίας ἢ ὅποια δυσηρεστήθη ἀπὸ τὴν διάταξιν αὐτὴν. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν τὰ σφάλματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς και δι' αὐτὸ ἐλάβομεν ἄλλα τὰ μέτρα τὰ ὅποια σὰς ἀνέφερα διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. Σ. Κρητικὸς συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν εὐρίσκει καθόλου ὀρθὴν τὴν διάταξιν κατὰ τὴν ὅποιαν παρέχονται ποσοστὰ 5οο ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων

μισθωμάτων και 4 ο) επί της πραγματοποιουμένης τιμής πωλήσεως τῶν ἐκποιουμένων ἀκινήτων.

Ἡ προμήθεια αὐτὴ εἶναι ὑπερβολικὴ.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρὶ κει-
τρι περὶ προμήθειας ἀλλὰ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλ-
λήλων οἱ ὅποιοι θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ὑπερ-
σίαν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας.

Ὁ κ. Σ. Κρητικῆς εὐρίσκει ἐπίσης ὑπερβολικὸν
τὸν παρέχόμενον ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τόκον 4ο) ἐπὶ
τῶν χρημάτων τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Θὰ ἔ-
πρεπε λέγει εὐθὺς ὡς εἰσπράττεται τὸ τίμημα τῶν
προϊόντων ἐκ τῆς ἐκποίησησεως νὰ ἐπενδύεται εἰς χρεώ-
γραφα.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου λέγει ὅτι δίδεται ὁ συνήθης
τόκος. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀφίσωμεν τὴν Τράπεζαν νὰ
μεταβάλῃ τὰ χρήματα εἰς χρεώγραφα.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι
προϊὸν βαθείας μελέτης καὶ μεγάλης προσοχῆς. Τὸ
νομοσχέδιον λέγει ὁμολογουμένως λύει τὸ πρόβλημα
τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ εἶχε λυθῆ πρὸ πολλοῦ. Ἐὰν ἔ-
ρωτήσωμεν, λέγει, εἴλοι τὴν συνειδησίαν μας θὰ ἀπο-
μεν τὴν ἀπάντησιν ὅτι ὁ κληρὸς δὲν εὐρίσκειται ἐπὶ
τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁρατὴν πρέπει νὰ ἐπινοηθῆται
ἢ τοῦ ἀνάγκη νὰ ὑποστηριχθῆ ὁ κληρὸς καὶ δὲν ὑπῆρ-
χεν ἄλλος τρόπος καλλίτερος διὰ τὴν λύσιν τοῦ προ-
βλήματος παρὰ ἢ ἐκποίησης τῆς μοναστηριακῆς πε-
ριουσίας.

Ἵποστηρίζει ἀκολούθως ὅτι δὲν θίγεται διὰ τοῦ
νομοσχεδίου οὔτε ὁ Καταστατικὸς χάρτης τῆς ἐκκλη-
σίας, οὔτε ὁ ἀγροτικὸς νόμος. Ἵποστηρίζει συνεχι-
ζων ὅτι κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα γενομένης σχετικῆς
ἐρμηνείας τοῦ καταστατικῆς χάρτου τῆς ἐκκλησίας
ἐγένετο ἐκποίησης τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας¹.
Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀγροτικὸν νόμον λέγει, ὅτι, οἱ δυνά-
μει αὐτοῦ ἀπαλλοτριωθέντες δὲν κατώρθωσαν ἀκόμη
νὰ λάβουν τὸν κληρὸν τῶν καὶ νὰ καταστοῦν κύριοι αὐ-
τοῦ. Ἐνῶ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Ἵπουργοῦ εἴ-
λοιοὶ ἀκτῆμονες μὲ ἐλαχίστας θυσίας καὶ μὲ δεκαετίες ἔ-
τησίαις δόσεις θὰ καταστοῦν κύριοι τῆς περιουσίας.
Ἀναφερόμενος ἀκολούθως εἰς τὸ 10ον ἄρθρον λέγει
ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ προστεθῆ, ὅτι κατ' ἐξαιρέσιν ἐνε-
ργεῖται ἐκποίησης ἀκινήτου μοναστηριακῆς περιουσίας
ἄνευ δημοπρασίας εἰς συνεταιρισμοὺς ἀκτημόνων αὐτο-
καλλιεργητῶν, ἢ μικρῶν κτηνοτρόφων ἢ ἀκτημόνων
καλλιεργητῶν. Οἱ συνεταιρισμοὶ λέγει ἀπέτυχον καὶ
θὰ ἔπρεπε ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπο-

καταστάσεως καὶ εἰς ομάδας ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι θὰ
ἤθελον ν' ἀποκατασταθοῦν, καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι
εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ ἐκποιουμένου κτήματος.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου κάμνει τὴν ἐρμηνευτικὴν
δήλωσιν ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος νὰ προὔπαρξῃ
συνεταιρισμὸς, τοῦ νόμου. Ἀγρόται οἱ ὅποιοι θέλουν
ν' ἀποκατασταθοῦν δύνανται νὰ συμπήξουν συνεταιρι-
σμὸν ὅποτεδήποτε καὶ νὰ τύχουν τῶν εὐεργετημάτων
τοῦ νόμου. Προκειμένου περὶ πολλῶν συνεταιρισμῶν,
οἱ ὅποιοι θὰ ἐζήτησαν τὴν ἀπολλοτριώσιν μοναστη-
ριακοῦ κτήματος θὰ προτιμᾶται ὁ συνεταιρισμὸς, ὁ ὅ-
ποιος ἀποτελεῖται ἀπὸ αὐτοκαλλιεργητῶν, οἱ ὅποιοι
ἐκαλλιέργουν τὸ ὑπὸ ἐκποίησιν κτῆμα.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας παρακαλεῖ ἐπίσης ἑπὶ εἰς τὸ ἄρ-
θρον 18 καὶ ἐν τῇ παραγράφῳ 6 μετὰ τὰς λέξεις
«τῆς δημοσίας προὔπηρεσίας αὐτῶν» νὰ προστεθῶσι
καὶ αἱ λέξεις «ὡς καὶ τῆς συνταξίμου τοιαύτης».

Ὁ κ. Ι. Μανέτας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς
τῆς προτολογίας.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου δηλοῖ ὅτι τὴν ἀποδέχεται.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας καταλήγων συνιστᾷ ἕπως ληφθῆ
μέριμνα καὶ ὑπὲρ τῶν δεσφῶν καὶ δεσκατόπων.

Ἡ Γερουσία κατατιμῆν ἀπολύτως ὑπὲρ τοῦ κ.
Ἐρσεροῦ δέχεται κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον...

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(20 Ὀκτωβρίου)

Ὁ δόσιος πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ἐγεννήθη εἰς τὰ
Τρίκαλα τῆς Πελοποννήσου τῷ 1509 σωτη-
ρίῳ ἔτει. Ἀνῆκεν εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ μεγαλάνυ-
μον τοῦ Βυζαντίου οἰκογένειαν *Νοταρᾶ*, μέλη τῆς
ὁποίας μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων
κατέφυγον εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ γοεῖς αὐτοῦ
ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Καλῆ, ὁ δὲ μέγας δούξ
Λουκάς Νοταρᾶς, ὁ διατελέσας ἐπὶ Κωνσταντινου
τοῦ Παλαιολόγου ὑπάτος τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους
λειτουργός, ἦτο ἐκ πατρὸς θεῖός του. Ὁ Γεράσιμος
τυχῶν παρὰ τῶν εὐσεβῶν γονέων του ἐπιμεμελημέ-
νης ἀνατροφῆς καὶ θρησκευτικῶς ἐκ παιδῶν παρ'
αὐτῶν διαπαιδωγηθεὶς, ἐπεδείξατο ἀπὸ τῆς νεανι-
κῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἀγάπην καὶ ἔρωτα πρὸς τὸν μονα-
χικὸν βίον ἢ εὐγενῆς καὶ μεγάλη τοῦ θεοφωτιστοῦ
νέου καρδία εἶχεν ἀδιασπάστως συνδεθῆ μετὰ τὸν οὐρα-
νόν. Διὸ καὶ ἀπέρχεται κρυφὰ τῆς πατρικῆς στέγης
καὶ μεταβαίνει πρῶτον εἰς τὴν νῆσον Ζάκυνθον, εἶτα
εἰς Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ Βυζάντιον καὶ
Προποντίδα καὶ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω, ἵνα ὡς

1. Ἀσύστατον καὶ ἀκατανόητον.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐπὶ τῇ 35 ἐπιστημονικῇ ἐπετηρίδι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

Ἀριθμ. 2158

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΩ

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ
Ἀθηνῶν καὶ ἀγαπητῷ Διδασκάλῳ

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χῶ Σωτήρι.

Πρὸ 35 ἀκριβῶς ἐτῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἠκούσθη τὸ πρῶτον ἡ φωνὴ Σου, ἀγαπητὲ Διδάσκαλε, ἀπὸ τῆς ἔδρας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ. Ἡ ταξίς μου εἰσῆρχετο τότε εἰς τὸ τρίτον ἔτος τοῦ ἑπταετοῦς κύκλου τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς, μολοντί δὲ ἡμεῖς ἄωροι ἀκόμη πρὸς κρίσιν ἀσφαλῆ, διηρθάνθημεν ὅμως ὅτι ὁ νέος Διδάσκαλος, ὁ σχεδὸν ὁμηλικὸς πολλῶν ἐξ ἡμῶν, ἦτο προσωρισμένος νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς σκέψεως καὶ τοῦ χαρακτήρος ἡμῶν περισσότερο παντὸς ἄλλου ἐκ τῶν ἐπίσης ἐκλεκτῶν συναδέλφων του.

Ἡ διδασκαλία Σου δὲν εἶφαινετο σοφωτέρα τῆς τῶν ἄλλων Καθηγητῶν, ἐσῆδεν ὅμως εἰς τὴν καρδίαν καὶ συσσωματωμένη μετ' αὐτῆς ἐδημιούργει δεσμὸν ἐσωτερικότητος μεταξὺ διδάσκοντος καὶ δασκομένου. Ἦτο ἄρα γε τοῦτο ἀποτέλεσμα τῆς προσηνείας, τῆς ἐνθουσιασμοῦ τῆς πλατῆς, ὑφ' ἧς ἡ διδασκαλία συνδεδετοῖς, ἰσῶς καὶ τούτων καὶ ἄλλων ἀκόμη δυσκαθωρίστων χαρακτηριστικῶν ἰδιαιτέρων τῆς προσωπικότητος. Παντὸς ὁ ψυχικὸς σύνδεσμος μεταξὺ Καθηγητοῦ καὶ μαθητῶν ὄλων τῶν τάξεων ὑπῆρξε πλήρης ἀπὸ αὐτῶν τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐν τῇ Σχολῇ παρουσίας Σου.

Ἡ προσχώρησίς Σου βραδύτερον εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ἐρμηνευθεῖσα δικαίως ὡς ἔμπρακτος ἐπιβεβαίωσις τῆς ἀπὸ τῆς ἔδρας διδασκαλίας Σου ὅτι ἡ διακονία τοῦ Κλήρου εἶνε ὑψηλὴ κλήσις καὶ ἀποστολὴ οὐχὶ θρησκευτικὴ μόνον ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴ καὶ Ἐθνικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ ἠῤῥησε μὲν τὸ κῆρὸς Σου ἐπὶ τῶν μαθητῶν, ἀπέτελεσε δὲ διὰ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἰσχυρὰν ὠθησὶν πρὸς τὸ Κληρικὸν ἀξίωμα, εἰς τὸ παραδειγμα δὲ τοῦτο κυρίως ὀφείλεται τὸ γεγονός ὅτι ἡ περίοδος αὕτη τῆς Σχολῆς, μολὺς δεκαπενταετίαν πληροῦσα, ἀπέδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν λειτουργοὺς περισσότερους ἢ ὀλόκληρος ἡ πρὸ αὐτῆς πεντηκονταετία.

Ζωηρῶς ἀναμνησκόμαι τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἐλάμβανον ἐκ τῆς χειρὸς Σου Διευθύνοντος ἤδη τὴν Σχολὴν τὸ Πτυχίον τοῦ Διδασκάλου τῆς Θεολογίας μετὰ ἑνδεκα ἄλλων συμφοιτητῶν ἀλλ' ὅ,τι κυρίως δεσπόζει ἐν ἐμοὶ ὡς ἀνάμνησις ἐκ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων εἶνε ἡ αὐθόρμητος προσφορά Σου ὅπως συμπληρώσω ἐν Εὐρώπῃ τὰς σπουδὰς μου διὰ δαπάνης ἐκ τοῦ μετρίου ἄλλως τε μισθοῦ Σου. Ἄν καὶ δὲν ἔκαμα χρῆσιν τῆς προσφοράς, ἐπιταχθεὶς διὰ τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, ὅμως ἀκόμη αλοθάνομαι δι' αὐτὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην.

Ἄξι ὀλίγοι ἐκ τῶν μαθητῶν Σου εὐρέθησαν εἰς

δεσμοὺς συνεργασίας καὶ πέραν τῶν Σχολικῶν σχέσεων, οὐδεὶς ὅμως αὐτῶν ἐν τούτῳ δύναται, νομίζω, νὰ μοῦ ἀμφισβητήσῃ τὰ πρωτεῖα. Ὡς Ἐφορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὴν ὁποίαν διηύθυνας, ὡς ἰδρυτῆς καὶ ἐκδότης τῆς «Νέας Σῶν» τὴν ὁποίαν ἐτροφοδοτεῖς πνευματικῶς, ὡς Ἀρχιγραμματεὺς καὶ Μέλος τῆς Ἀγιοταφικῆς Συνόδου τῆς ὁποίας ἦσο ὁ ἐπιστημονικώτερος Συνεδρός, διατηρῶ ἀναμνήσεις συνεργασίας μετὰ Σοῦ ἐκ τῶν ὁποίων ἀντῶ πολλὴν ἐν Χῶ καύχησιν.

Ἀλλὰ τὸν κύριον δεσμὸν τῆς συνεργασίας ἡμῶν ἀπέτελεσεν ὁ κοινὸς ἀγὼν ὑπὲρ τῆς Μητρὸς Σιῶν ἐν τῷ ὁποίῳ κοινὰ μὲν ἐποίησαμεν καὶ ἠλπύσαμεν κοινὰ δὲ ἐδράσαμεν καὶ ἐπάθομεν καὶ διὰ τὸν ὅποιο ἀκοντες ἀπὸ τῶν μητρικῶν κόλπων ἐχωρίσθημεν τραθέντες τὴν καρδίαν ὅταν ἀπομακρυνόμενοι ἠκούσαμεν ὀπισθεν ἡμῶν καταρρέουσαν τὴν πεφιλημένην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐφ' ἧς ἐσθηρίζετο τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἀγιωτάτης τῶν Ἐκκλησιῶν Μητρὸς.

Τὴν θλίψιν ὅμως ἐκείνην ὁ Κύριος μετέτρεψεν εἰς γενικώτερον ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τὴν ἐπὶ Στεφάφῳ. Διότι ἐάν ἐσθηρήθῃ τῶν φώτων σου ἡ Ἱεροσολίμη ὠφελήθη ὅμως ἐκ τοῦ κηρύγματός σου ἡ Ἀλεξανδρεία ἢ Ριζαρείος δὲ ἐφεξῆς καὶ τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν οἱ δύο νέοι λυχνόσταται ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξεχύθη τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας Σου εἰς ἀκλόους εὐρύτερους, ἦτο δὲ εἰς ἐμὲ πεφυλαγμένον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὡς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν νὰ βοηθῶ εἰς τὴν διακονίαν μου καὶ ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τοῦσδε ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ μεταξύ διὰ τῆς Ἐκκλησίας παρασκευαστοῦ καὶ ὑπὸ τῆς ἀμεσοῦ προσωπικῆς Σου συνεργασίας ὅχι ἐν Ἀθῆναις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, εἰς τὴν ἀντικεινένου ἐτι ἄπαξ μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν ὑποβρυχίων ἐταξείδευσας.

Ἡ ἠθῆρα πηδαλιουχῶν ἀπὸ ἑπταετίας τὸ σκάφος τῆς Ἀυτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπηρετεῖς γενικώτερον ἀκόμη τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ παρασκευάζων Σεαυτῷ στέφανον ἀμαράντων ἐν οὐρανοῖς.

Δῶν Σοὶ ὁ Κύριος μῆκος ἡμερῶν ἐν ὑγείᾳ σώματος καὶ ψυχῆς ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ὠφελῆς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Ποιμὴν καὶ ὡς Ἐπιστῆμον.

Μετ' ἀγάπης ἐγκαρδίου

† Ὁ Ἀλεξανδρείας
ἐν Χῶ Ἀδελφός

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ

1 Ὀκτωβρίου 1930.

Κρίσεις περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

Ἡ «Ὁρθοδοξία» τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου ἀναγράφουσα τὸ τελευταῖον σύγγραμμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου «Τὸ πρῶτον τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης» ἐσημείωσε τὰ ἑξῆς:

Ἔρευνα βαθεῖα τῶν πρώτων πηγῶν τοῦ ἐκαστοῦ θεμάτος, τελεία ἐπιστημονικὴ κατάρτισις καὶ ἀκρίβεια, ἡ σπουδαιότης τοῦ ὅφους, ἡ μετριοπροσῆνη ἐν τῇ γνώσει καὶ μετριοπάθεια ἐν τῇ συζητήσει, ἡ σαφὴς καὶ συστηματικὴ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος παραλλήλως πρὸς τὸ φρόνημα τῶν Ἀγ. Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς καθόλου Πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι τὰ ἐξαιρετικὰ προσόντα τὰ ὁποῖα φωτίζουν τὴν μακρὰν καὶ ἐκτενῆ συγγραφικὴν δημιουργίαν τῆς Α. Μακαριότητος, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος. («Ὁρθοδοξία» Ε'. 1930 ἀριθμ. 57, σ. 440).